

Antōn Czechow

ŚMIERĆ URZYNDNIKA

W jedyn gryfny wieczōr niy mynij gryfny beamter – Iwan Dmitricz Chrobokow siedziōł we drugij raji zesli i dziwoł sie bez fernglas na „Zwōny kornewilski”. Dziwoł sie a było mu jak w raju. Ale ôroz... We rozprōwkach czynsto sie trefio te „ale ôroz”. Pisorze majōm recht – życi je pełne nogłych momyntōw. Nō tōż ôroz gymba mu sie zmorszczyła, ôczy wylazły na wiyrch, dych mu zaparło..., cofnōł ôd ôcz fernglas, zgibnōł sie i... Aaa psssik! Kichnōł, jako żeście widzieli. A dyć kichani żodnymu nikaj niy ma zabrōnione. Kichajōm bambry, policmajstry, a nikiedy i tajne radce. Wszyjscy kichajōm. Beztōż Chrobokowa nic a nic niy było gańba. Utar sie sznuptuchym i jako czowiek do porzōndku wychowany ôbejzdrzoł sie doôbokoła, eli tym swoim kichniyńcim czasym kogo niy zeszterowoł. Nō ale terazki to sie już musioł zgańbić. Ujzdrzoł, jak starzik, co siedzieli przed nim we piyrzyszyj raji, wyciyrajōm se glaca i kark glazyjkōm a mrauczōm cosik pod nosym. We starziku zaś poznoł Chrobokow dyrektora Pyrskąłowa ze ôddziału kōmunikacyje.

– „Jo go ôbforsko! – pomyśłoł Chrobokow. Ōn niy ma mōj amtsforsztejer ino cudzy, ale to tak niy pasuje. Trza go przeprosić”.

Chrobokow, kucnōł, schylōł sie i szepnōł dyrektōrowi na ucho:

– Przeproszōm, herr dyrechtōr, jo ich ôbforskoł... nie naskwol...

– Ja, a dyć sie nic niy stało...

– Jezderkusie, ôni wyboczōm. Jo przeca... jo nie chcioł!

– Ach tam, siedźcie i dejcie suchać!

Chrobokow zaś sie zgańbiōł, ôśmioł sie gupio i zaczōn zaglōndać na bina. Patrzoł, ale uciechy już z tego patrzynio żodnyj niy mioł. Zaczōn

go tropić strach. Kiej przisła pauza, połaził tam a sam kole dyrechto-
ra, aże sie w końcu przemōg i wybulkoł:

– Jo ich ôbforskoł... Ôni wyboczōm... Dyć jo niy...

– Ach, deście tymu pokōj! Jo już zapomniōł, a wy sztyjc ô jednym! –
pedzioł dyrechtōr i z niyciyrpliwościami poruszoł dolnōm wargōm.

„Zapomniōł, a z ôcz choby mu pierōny strzylały – pomyśloł Chro-
bokow i podyjzdrzliwie prziglōndoł sie dyrechtōrowi. – Ani niy chce zy
mnōm godać. Trza by mu wytuplikować, co jo przeca niy chcioł... co
to je prawo natury, dyć se jeszcze pomyśli, iże jo go chcioł ôbchorkać.
Możno dzisiej se tak nie myśli, ale fto wiy, co bydzie myśloł jutro!...”

Chrobokow prziszoł do dōm i zaczōn rozprawiać babie ô swojij bla-
mie. Zdało mu sie, iże ślubno, wszyjsko, co mu sie przitrefiyło, trocha
smoli. Po prōwdzie, ôna sie nojprzōd wylynkała, ale jak sie ino zwie-
działa, iże Pyrskałow je „cudzy”, zarozki sie ji na sercu zrobiyło lekszyj.

– A dyć zōndź go przepros – padała. – Jeszcze se pomyśli, co sie
miyndzy ludziami niy umisz sprawować...!

– Nō dyć jo żech go przeproszoł, a ôn zaś cosik niyrychtich... Słowa
niy pedzioł na pocieszyni. Ani tyż niy było jak pogodać.

Na drugi dziyń Chrobokow ôblyk swōj nowy paradny ancug, ôstrzig
sie i poszoł do Pyrskałowa tuplikować. Wloz do antryja i ujdzrzoł tam
fol pytokōw, a miyndzy nimi samego dyrechto-
ra, kiery już zaczōn przyj-
mować... Po przijynciu poru pytokōw dyrechtōr wejzdrzoł na Chrobo-
kowa.

– Wczora we „Arkadyi”, eżli ôni pamiyntajōm, – zaczōn tuplikować
Chrobokow – jo żech kichnōł i... ôbforskoł... Przepro...

– Ponbōczku! Co za gupota... A wy co żeście chcieli? – spytoł sie
Pyrskałow nastympnego chopa.

„Niy chce zy mnōm godać! Pomyśloł Chrobokow i zblod. – Gorszy
sie... Przeca niy idzie tego tak ôstawić... Jo mu to musza wyerklero-
wać...”

Kiej ino dyrechtōr skończōł godać z ôstatnim pytokiym i poloz ku
swojim izbōm, Chrobokow poszoł za nim i wybulkoł:

– „Herr dyrechtōr, jo ich szteruja ino skuli tego, co... To niy było
naskwol... Ôni zrozumiaōm...”

Dyrechtōr strzelōł macha choby mu sie zbiyrało na płacz i ino
machnōł rynkōm.

– „Dyć wy mie chyba robicie za bozna!” – padoł Pyrskałow i skrōł sie za dźwiryzami.

– „Za jakigo bozna? – pomyśłoł Chrobokow. Sam niy ma nic do śmiychu. Dyrechtōr, a niy poradzi spokopić! Kiej tak, tōż niy byda przeproszoł tego fōnfary. Niyh idzie w pierōny! Napisza mu ino brif, ale sam już niy przida! Za dioska!...”

Tak se myśłoł Chrobokow, jak szoł do dōm. Brifu tyż niy napisoł. Myndykowoł a myndykowoł, cōż kiej nic niy poradziōł naszkryflać. Tōż na drugi dziyń zaś musioł iś tuplikować.

– Jo wczora prziszōł iiich szterować – pedzioł, w tyn czos jak dyrechtōr wejzdrzoł na niego udziwiōny – niy skuli tego, coby robić za bozna... jak ôni wczora byli padali. Jo przeproszoł za to, co przy kichaniu ôôôbforskoł..., ale ani żech se myśłoł boznować... Katać tam jo bych śmioł boznować? Jak my se tak bydymy boznować, to... żodnyn niy bydzie mioł w zocy ważnych personōw...

– Biercie sie stōnd! – ryknōł ôroz dyrechtōr, cołki sie zatrzōns i zesiniōł.

– Co zaś? – spytoł sie po cichu wylynkany Chrobokow.

– Raus! – tamtyn ryknōł jeszcze roz i zatōmpoł szłapami.

We brzuchu od Chrobokowa cosik sie ôberwało. Nic niy widziōł ani nic niy sły szoł, podwiel deptoł nazod ku dźwiryzōm. Wyloz na plac i cis dalij. Prziszōł do dōm choby bez łeby, Lygnōł sie na zofa we swojim paradnym ancugu i... umar.

1883

Z ruskigo przełożyla Agnieszka Gasz

Agnieszka Gasz

Instytut Językoznawstwa
Uniwersytet Śląski w Katowicach
ORCID: 0000-0003-0413-0016
agnieszka.gasz@us.edu.pl

Zdrzōdło: Чехов А.П.: *Смерть чиновника*. В: *Юмористическая проза*. Санкт-Петербург 1996, с. 68–71.